

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 5. august 2020 blev i sag nr. 94830:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Den nu afdøde forsikringstager havde en ulykkesforsikring i selskabet.

I klageskema af 9/2 2020 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Dødsulykke 30.04.2018 i forbindelse med nedbrydning af tømte og gennem nogle år ubenyttede [tank]. Tryg afviser forsikringsdækning i henhold til 'Supplerende dødsulykkesforsikring' med henvisning til grov uagtsomhed, som bestrides. Der er klaget videre hos Tryg, så der i alt er klaget tre gange til Tryg. Der henvises til vedhæftede klageskrivelse til Ankenævnet

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

At Tryg tilpligtes at anerkende dækningspligt vedrørende den afviste forsikringsdækning
Der henvises til vedhæftede klageskrivelse"

I bilag af 7/2 2020 til klageskemaet har klagerens advokat bl.a. anført:

"1 De relevante omstændigheder vedr. den indgåede forsikringsaftale

Nærværende klage omhandler krav på erstatning som følge af, at [erhverv] og [foreningsmedlem] [afdøde forsikringstager] afgik ved døden den 30. april 2018 som følge af en dødsulykke (arbejdsulykke).

Klager har som efterladt ægtefælle til afdøde ... fremsat krav om Trygs betaling af erstatning med kr. 200.000 i henhold til 'Basis dødsulykkesforsikringen' henholdsvis med kr. 400.000 i henhold til 'Supplerende dødsulykkesforsikring', begge forsikringer indgået i henhold til den kollektive ulykkesforsikring, som er indgået mellem [forening] og Tryg Forsikring A/S, jf. nærmere de gældende

vilkår for Kollektiv Ulykke UL201701-1 af 1. januar 2017, som vedlægges nærværende klage som **Bilag 1**.

Der henvises som dokumentation for klagers forsikringer til det vedlagte forsikringscertifikat, **Bilag 2**, hvoraf fremgår at den 'Supplerende dødsulykkesforsikring' er indtegnet pr. 1. juli 2017. Supplerende fremlægges skærmudskrift af [foreningens] medlemssystem (...), **Bilag 3**, hvoraf fremgår at afdøde [afdøde forsikringstager] blev indmeldt, som medlem i [forening] den 15. december 2016 (medlemskab i form af personligt dreven enkeltmandsvirksomhed).

Ift. omstændighederne i forbindelse med dødsulykken henvises til politirapportmaterialet fra ... Politi henholdsvis Arbejdstilsynets brev af 17. maj 2018 bilagt afgørelse om strakspåbud af 3. maj 2018 inkl. bilag, hvilket materiale kan indhentes via Tryg.

Det kan lægges til grund, at 'Basis dødsulykkesforsikringen' på tidspunktet for dødsulykken havde været i kraft mindst 1 år, mens den 'Supplerende dødsulykkesforsikring' havde været i kraft i mindre end 1 år.

Ift. 'Basis dødsulykkesforsikringen' har Tryg anerkendt at være afskåret fra at gøre grov uagtsomhed gældende allerede af den grund, at forsikringen havde været i kraft i mindst 1 år på tidspunktet for dødsulykken. Tryg har således anerkendt og udbetalt erstatning med kr. 200.000 med tillæg af renter.

Der er klager bekendt enighed mellem Tryg og klager om ovennævnte forhold, og uenigheden beror således på berettigelsen af Trygs dækningsafvisning ift. den 'Supplerende dødsulykkesforsikringen' under henvisning til dækningsundtagelsen om grov uagtsomhed i henhold til forsikringsvilkårenes punkt 8.F, hvorefter;

'F Uanset sindstilstand eller tilregnelighed på ulykkestidspunktet, dækker forsikringen ikke følger af ulykkestilfælde, der direkte eller indirekte er fremkaldt ved:

Forsæt eller grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af narkotika eller påvirkning af andre rusmidler.

Eventuel dødserstatning betales dog, hvis der efterlades ægtefælle, samlever i fast forhold eller myndige børn og forsikringen i øvrigt har været i kraft i mindst 1 år.'*

Ift. den 'Supplerende dødsulykkesforsikringen' er det klagers opfattelse, at der ikke er grundlag for at lægge til grund, at dødsulykken direkte eller indirekte er fremkaldt ved grov uagtsomhed, herunder at Tryg ikke har og ikke kan løfte de beviskrav som gælder for Tryg ift. de faktuelle omstændigheder, som Tryg begrunder sin dækningsafvisning med, jf. nærmere nedenfor herom.

2 Bevisbyrde og beviskrav

Det er Tryg, som - udover enhver rimelig tvivl - skal godtgøre de forhold, som skal lægges til grund for Trygs afvisning af forsikringsdækning pga. grov uagtsomhed. Der henvises bl.a. til U.1999.1706H, hvoraf det fremgår af flertallets (3 dommere) præmisser, at '... vi finder det godtgjort ud over enhver rimelig tvivl, at hans død er fremkaldt af ham »ved forsæt eller grov uagtsomhed«, jf. betingelsernes pkt. 3.4...', mens mindretallet (2 dommere) ikke fandt det bevist, at ulykken var fremkaldt ved forsæt eller grov uagtsomhed.

Der kan også ift. betydningen af uklare omstændigheder henvises til Forsikringsankenævnets afgørelse i sag nr. 70.774:

'...Klagerens advokat anfægtede i skrivelse af 11/7 2006 afgørelsen, idet han bl.a. anførte, at selskabets afgørelse er truffet ud fra Arbejdstilsynets beskrivelse af det formodede hændelsesforløb i sagen, hvilket ikke beskriver det faktiske hændelsesforløb, ligesom han videre har anført: "Der er således ikke belæg for at antage, at tilskadekomne reelt har udført arbejde inde bag åbne skærme, medens anlægget var i drift. Denne holdning støttes endnu mere af, at De fuldstændigt negliger den redegørelse, som min klient er kommet med i skadeanmeldelsen over for Dem, i hvilken han oplyser, at maskinen netop har været i maskinstop, og at det eneste, han ville foretage sig, var at lukke lågen. Der er således ikke tale om, at han har udført arbejde på selve maskinen, medens denne var i drift. Den samme redegørelse er afleveret i forbindelse med arbejdsskadesagens anmeldelse, jfr. vedlagte kopi af anmeldelse af arbejdsulykken.

Nævnet udtaler: Klageren har til politiet forklaret, at han ville lukke lågerne, og at han ikke kan huske, hvad der dernæst skete, eller hvorledes han var kommet i klemme. Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at klageren har stukket en hånd i maskinen, og der er heller ikke vidner, der har set dette. Nævnet finder det herefter ikke godtgjort, at skaden er forvoldt ved en uagtsomhed, der kan tilregnes klageren som grov"

2 De faktuelle omstændigheder og Trygs begrundelse for sin dækningsafvisning

2.1 Det er klagers opfattelse, at det er faktuel uklart, hvordan og hvorfor ulykken skete, hvilket også tydeligt ses ud fra Trygs ændrede begrundelse for afvisning af forsikringsdækning. Tryg kan ikke - udover enhver rimelig tvivl – godtgøre de forhold, som Tryg har lagt til grund for sin dækningsafvisning.

Det er klagers opfattelse, at der ikke er et bevismæssigt grundlag for de faktuelle omstændigheder, som Tryg lægger til grund og derfor nødvendigvis må bevise som grundlag for dækningsafvisningen pga. grov uagtsomhed.

Der skal i den forbindelse henvises til Trygs forskellige begrundelser for sin afvisning.

I Trygs første afvisning i brev af 10. april 2019 (kopi vedlagt som **Bilag 4**) begrundes afvisningen med følgende:

'...Det fremgår af sagen, at [afdøde forsikringstager] døde ved en arbejdsskade, da han stod på en stige i jordhullet som var fyldt med [vand]. [Afdøde forsikringstager] havde skåret wirer over med vinkelsliber eller lignende, som sad rundt om [tanken], hvorefter betonmuren væltede...Det at arbejde op af en [tank] og havde fjernet wirerne mens man står på en stige, betragter vi som en grov uagtsom handling, fordi der er stor sandsynlig for, at man kan komme til skade...'

Som svar på klagers klage over afvisningen (kopi vedlagt som **Bilag 5**) fastholder Tryg dækningsafvisningen ved brev af 9. juli 2019 (kopi vedlagt som **Bilag 6**) men denne gang med følgende begrundelse:

'...Vi har ved vores vurdering lagt vægt på, at vi mener, at det er groft uagtsomt han havde skåret wirer over med vinkelsliber eller lignende, som sad rundt om [tanken]...Dette er et uddrag af Arbejdstilsynets afgørelse af 3. maj 2018 [Uddrag udeladt]...'

Klager retter herefter henvendelse til Trygs kvalitetsafdeling ved brev af 16. september 2019 (kopi vedlagt som **Bilag 7**), hvorefter Tryg ved brev af 3. oktober 2019 (kopi vedlagt som **Bilag 8**) fastholder dækningsafvisningen med henvisning til følgende:

'Konklusion

Ud fra det som er beskrevet i både arbejdstilsynsrapporten samt politirapporten er skaden sket ved at vores kunde har skåret de kabler over, som holder [tankens] betonelementer sammen. Han

har skåret kablerne over oppe fra og ned. For at kunne komme til at klippe de nederste kabler, som ligger under terræn, har han først gravet betonelementet frit. Han er herefter hoppet ned i hullet og mens han står i hullet, vælter betonelementet ned over ham. Han kommer i klemme og [vand] fra tanken strømmer herefter ud over ham og han afgår ved døden. Ulykken skete således som følge af at betonelementet var gravet fuldstændig frit, kablerne var klippede og der var stadig [vand] i tanken, som pressede på elementet indefra hvilket gjorde konstruktionen yderst ustabil. Ved herefter at stille sig ned i hullet foran elementet med det formål at klippe de resterende kabler, udsatte han sig selv for en indlysende og overhængende fare for personskade. Ikke mindst fordi han derved bragte sig selv i en situation hvor han i tilfælde af at konstruktionen bristede, ikke på nogen måde havde mulighed for at komme væk og derved undvige at blive ramt.'

Senest har Tryg på baggrund af en henvendelse fra [forening] af 7. november 2019 (kopi vedlagt som Bilag 9) på vegne af klager suppleret sin begrundelse for dækningsafvisningen ved brev af 3. december 2019 (kopi vedlagt som Bilag 10) med følgende:

'...Ud fra det billedmateriale som foreligger fra omkring skadestidspunktet, så er betonelementerne gravet fri og jorden er placeret på hver sin side af det område hvor betonelementerne er væltet ned over vores kunde. Begge elementer er væltet og sidder ikke fast i betonfundamentet. Hvorledes den resterende del af [tanken] er blevet håndteret i forbindelse med nedrivning skal jeg ikke kunne sige.

Hvor stor en mængde [vand] som har befundet sig i tanken på skadestidspunktet kan nok ikke med sikkerhed siges. Ud fra billederne ses dog, som jeg tidligere har anført, at der har været en vis mængde [vand] som er løbet ud i området omkring skadestedet.

Det forhold at der er tale om en ulykkesforsikring som først dækker ved et mén på 40 % samt ved død, gør den ikke særlig i forhold til vurdering af grov uagtsomhed. Det er således de samme betragtninger i forhold til grov uagtsomhed, som gør sig gældende på denne police som på vores øvrige ulykkesforsikringsprodukter...'

Det er sigende for de usikre omstændigheder (og kritisabelt), at Tryg i første omgang afviser ud fra, at Tryg mener at kunne lægge til grund, at [afdøde forsikringstager] stod på en stige i et jordhul fyldt med [vand], at stigen lænede sig op ad betonelementet og at [afdøde forsikringstager] lige havde skåret de øverste wirer over, da ulykken indtraf, mens Tryg ved de seneste dækningsafvisninger i stedet lægger til grund, at [afdøde forsikringstager] var hoppet ned i et hul for at skære de nederste wirer over efter at have stået på en stige og overskåret de øverste wirer.

Tryg synes i det hele at have baseret sine forskellige begrundelser og vurderinger ud fra en meget diskretionær sammensætning af forskellige oplysninger, herunder fra politirapporten henholdsvis Arbejdstilsynets afgørelse om strakspåbud uden nærmere at forholde sig til grundlaget og dokumentation for de pågældende oplysninger og alene med det formål at opbygge en begrundelse for en dækningsafvisning.

Det er klagers opfattelse, at de faktuelle omstændigheder i sagen er behæftet med en væsentlig usikkerhed. Tryg lægger ukritisk forskellige oplysninger fra politirapporten henholdsvis grundlaget for Arbejdstilsynets strakspåbud til grund som værende dokumenteret, selvom det fremgår direkte af såvel politirapporten som Arbejdstilsynets afgørelse at flere af konklusioner er baseret på usikre antagelser og formentligheder, jf. nærmere nedenfor.

Det er klagers opfattelse, at det på det foreliggende grundlag må anses for uafklaret og tvivlsomt, hvad der egentligt skete umiddelbart op til ulykken. Der er ingen tilstrækkeligt sikre beviser for, hvad der egentligt skete og hvorfor ulykke skete, herunder bl.a. (i) hvornår betonelementet væltede (herunder om det var før, umiddelbart efter eller noget tid efter den sidste stålwire blev skåret over), (ii), hvordan betonelementet væltede, (iii) hvordan [afdøde forsikringstager] havde ind-

rettet sig, da han skar den sidste stålwire over og (iv) præcis hvor [afdøde forsikringstager] befandt sig på det tidspunkt hvor betonelementerne væltede.

Sammenfattende må det lægges til grund, at de faktuelle omstændigheder, som Tryg begrundet sin afvisning med, ikke bevismæssigt kan lægges til grund.

Klager vil nedenfor kommentere på nogle specifikke punkter, som Tryg har lagt til grund for sin afvisning af forsikringsdækningen.

2.2 Arbejdstilsynets vurdering og deraf følgende strakspåbud indeholder ikke i sig selv nogen stillingen til uagtsomhedsgraden

Tryg henviser i sin begrundelse for grov uagtsomhed til, at Arbejdstilsynet afgav et strakspåbud. Det må i den forbindelse fremhæves, at Arbejdstilsynet ikke ved afgivelse af strakspåbuddet som sådan har forholdt sig til spørgsmålet om grov eller simpel uagtsom adfærd, men derimod alene til, om det konkrete nedbrydningsarbejde efter Arbejdstilsynets opfattelse har været tilrettelagt og udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Arbejdstilsynet kan således sagtens udstede et strakspåbud uden at Arbejdstilsynet har vurderet forholdet skyldes grov uagtsomhed.

2.3 Det er direkte i strid med den fremlagte dokumentation, når Tryg fastholder og lægge vægt på, at der var 40-50 cm [vand] i tanken på ulykkestidspunktet

Det er direkte i strid med den fremlagte dokumentation, når Tryg fastholder og lægger vægt på, at der var 40-50 cm [vand] i tanken på ulykkestidspunktet.

Der kan bl.a. henvises til Trygs afvisning af 3. oktober 2019, hvori Tryg som begrundelse for dækningsafvisningen bl.a. anfører følgende:

'Afslutningsvis skal jeg for god ordens skyld bemærke, at i forhold til hvorvidt der var [vand] i tanken eller ej, så fremgår det af både politirapporten og arbejdstilsynsrapporten, at der var 40- 50 cm [vand] i tanken på skadestidspunktet og at dette også har været medvirkende årsag til at betonbloggen væltede, da det ikke stod fast og dermed var ustabil eftersom stort set samtlige kabler var skåret over og alt jorden var gravet væk foran elementet. Det dokument du har vedhæftet beskriver blot på hvilke datoer der er blevet indsamlet [vand] fra tanken men ikke noget om den resterende mængde [vand] i tanken på skadestidspunktet.'

Trygs antagelse om, at der var 40-50 cm [vand] i tanken er baseret på én bemærkning i Arbejdstilsynets afgørelse om strakspåbud, hvoraf fremgår:

'Indvendigt i tanken ses fugt i betonvæggen, der indikerer, at der har været ca. 40 centimeter [vand] i tanken da den kollapsede'.

Udsagnet, som ikke i øvrigt ses underbygget, skal ses i forhold til følgende dokumenterede oplysninger:

[Tanken] havde forud for ulykken været ude af drift i en årrække, og har således ikke indeholdt ... i en længerevarende periode. Det var derfor, den nu skulle nedrives.

[Tanken] havde en radius på 9,42 m. Der henvises i den forbindelse til kopi af slutseddel (kopi vedlagt som **Bilag 11**) sammenholdt med konstruktionstegningen (kopi vedlagt som **Bilag 12**).

Hvis det, som af Tryg antaget skal lægges til grund, at vandet i [tanken] stod i ca. 40 cm. højde på ulykkestidspunktet, så ville indholdet af vand i tanken have svaret til 111,45 m³ vand (9,42m*9,42m*3,14*0,40m), dvs. der skulle i givet fald være sket udløb af 111.450 liter vand ifm. ulykken, hvis dette var korrekt.

Ifølge såvel [tidligere ejer og medarbejder] som klager, som var de første på ulykkestedet, så kunne vandet rummes i hjørnet af [tanken] inkl. det hul på ca. 3x3 m., som [afdøde forsikringstager] havde gravet, og ifølge [tidligere ejer og medarbejder], som gik ud i hullet da han ankom, så

gik vandet i hullet ham til lidt over knæene, og området bar ikke præg af, at der skulle have været sket overløb af mere end 100.000 liter vand. Der henvises i den forbindelse til den vedlagte skriftlige erklæring fra [tidligere ejer og medarbejder] herom (se særligt erklæring iht. punkt 3) i e-mail af 17. december 2019).

Klager og [tidligere ejer og medarbejders] observationer harmonerer i stedet med, at der alene var en meget lille mængde vand, som havde samlet sig omkring det sted, hvor ulykken indtraf, fordi [tankens] fundament har haft en hældning. At der alene har været tale om en meget begrænset mængde vand fremgår også af følgende dokumenterbare faktuelle forhold.

[Tanken] var blevet tømt for vand den 12. april 2018, dvs. 18 dage før ulykken. Dette fremgår af en erklæring af 22. juli 2019 fra [maskinstation], som tidligere er blevet fremsendt til Tryk (kopi vedlagt som **Bilag 13**).

Ifølge DMI blev der i hele april måned 2018 i det pågældende område registreret samlet 50-60 mm nedbør. Der henvises i den forbindelse til vedhæftede månedsoversigt fra DMI for april 2018, hvoraf det fremgår, at iht. DMI's lokale målestation ved [...] blev der for hele april 2018 registreret i alt 53,4/57,2 mm nedbør (kopi vedlagt som **Bilag 14**).

Arbejdstilsynets udsagn om, at der kunne ses 'fugt i betolvæggen' i op til 40 cm skyldes naturligvis, at [tanken] - indtil den blev tømt den 12. april 2018 - forudgående havde stået med en mængde vand i denne højde, og således var der også på ulykkestidspunktet stadig fugtmærker fra vandhøjden, som altså blev tømt den 12. april 2018. men disse forhold havde hverken politiet eller Arbejdstilsynet kendskab til, da de kom med deres udsagn ifm. politirapporten/afgørelse om strakspåbud, og følge har de ikke været opmærksomme på dette forhold. Det ændrer imidlertid ikke på, at Tryk ved sin vurdering af sagen skal tage højde for disse nye dokumenterbare oplysninger fremfor stædigt at holde fast i de ukorrekte faktuelle oplysninger i politirapporten/afgørelse om strakspåbud.

På grundlag af de dokumenterede regnmængder for området i hele april 2018 sammenholdt med, at [tankens] dokumenterbart blev tømt for vand den 12. april 2018, kan det udover enhver tvivl lægges til grund, at der ikke var 40 cm. vand i [tanken] på ulykkestidspunktet. Det kan tværtimod lægges til grund, at det kun var en yderst begrænset mængde vand, som på ingen måde har kunne forårsage, at der var et indvendigt udadgående vandpres af betydning på betonelementerne. Dette også i overensstemmelse med forklaringerne fra klager og [tidligere ejer og medarbejder] samt de optagne fotos.

2.4 Betonelementerne var fastgjort til [tankens] betonfundament, og skulle således skubbes fri heraf, forinden de kunne vælte

Tryk har ved sin vurdering at have lagt til grund, at det var indlysende for enhver at de frigravede betonelementer automatisk ville vælte samtidigt med, at den sidste af de 6 stålwirer blev skåret over. Bl.a. oplyser Tryk følgende i den seneste afvisning af 3. december 2019;

'...Ud fra det billedmateriale som foreligger fra omkring skadestidspunktet, så er betonelementerne gravet fri og jorden er placeret på hver sin side af det område hvor betonelementerne er væltet ned over vores kunde. Begge elementer er væltet og sidder ikke fast i betonfundamentet. Hvorledes den resterende del af [tanken] er blevet håndteret i forbindelse med nedrivning skal jeg ikke kunne sige..'

Det er imidlertid i den forbindelse væsentligt at fremhæve, at konstruktionen af [tanken] var indrettet sådan, at betonelementerne ikke kun var fastgjort med de 6 stålwirer og nedgravning, idet betonelementerne herudover også var fastgjort til selve [tankens] fundamentet.

Det fremgår af den vedlagte slutseddel (**Bilag 11**) og konstruktionstegning (**Bilag 12**) for den omhandlede spændbeton [tank], at den oprindeligt blev købt som leveret og opstillet af ... af den da-

værende ejer, [tidligere ejer og medarbejder]. Der henvises i den forbindelse til den vedlagte konstruktionstegning (**Bilag 12**) sammenholdt med det vedlagte foto fra klager (vedlagt som **Bilag 15**), som dokumenterer, at betonelementerne, foruden nedgravningen og stålwire, er fastgjort til/sammenstøbt med [tankens] fundamentet. Konstruktionen betyder, at betonelementerne ikke automatisk bare lige må forventes at kunne vælte, selvom de er blevet frigravet og de 6 stålwire-ringe, som afstiver [tanken] overskæres.

Dette kan også bekræftes af [tidligere ejer og medarbejder], som efterfølgende har bistået med at sørge for at betonelementerne efterfølgende er blevet fjernet af [maskinstation]. Han har forklaret, at der i forbindelse med [maskinstations] nedrivning af [tanken] blev anvendt en rendegraver, som udover at frigrave betonelementerne også skulle skubbe betonelementerne fri af betonfundamentet.

Der henvises i den forbindelse til den vedlagte skriftlige erklæring i e-mail 22. december 2019 fra [tidligere ejer og medarbejder] med henvisning til e-mail af 17. december 2019 til [tidligere ejer og medarbejder] (kopi vedlagt som **Bilag 16** - se særligt erklæring iht. punkt 2 i e-mail af 17. december 2019).

Det er således ikke tilstrækkeligt for at dokumentere grov uagtsomhed, når Tryg i henhold til sin afvisning af 3. december 2019 anfører '*... Ud fra det billedmateriale som foreligger fra omkring skadestidspunktet, så er betonelementerne gravet fri og jorden er placeret på hver sin side af det område hvor betonelementerne er væltet ned over vores kunde. Begge elementer er væltet og sidder ikke fast i betonfundamentet. Hvorledes den resterende del af [tanken] er blevet håndteret i forbindelse med nedrivning skal jeg ikke kunne sige...*'

Det kan derimod på baggrund af den fremsendte konstruktionstegning og det vedlagte foto sammenholdt med [tidligere ejer og medarbejders] oplysninger lægges til grund, at alle de øvrige betonelementer var fastgjort til fundamentet. Det kan derfor også lægges til grund, at det også gjorde sig gældende for de af nærværende sag omhandlede betonelementer, medmindre der har været tale om en konstruktionsfejl, hvilket i givet fald ikke kan karakteriseres som en indlysende fare. Det må i alle tilfælde lægges til grund, at [tankens] konstruktion medfører, at der ikke var en indlysende risiko for at betonelementerne bare lige ville vælte, når den sidste stålwire blev skåret over, tværtimod. Det fremstår således i det hele som udokumenteret og uklart, hvad der gik galt og hvorfor de pågældende betonelementer væltede, når henses til [tankens] konstruktion.

3 Grov uagtsomhed i forbindelse med en dødsulykkesforsikring

Tryg anfører i sin seneste dækningsafvisning følgende;

'Det forhold at der er tale om en ulykkesforsikring som først dækker ved et mén på 40 % samt ved død, gør den ikke særlig i forhold til vurdering af grov uagtsomhed. Det er således de samme betragtninger i forhold til grov uagtsomhed, som gør sig gældende på denne police som på vores øvrige ulykkesforsikringsprodukter.'

Dette er efter klagers opfattelse forkert, da klagers krav på erstatning omhandler et krav på erstatning i henhold til den dødsulykkesforsikring som følger af den kollektive ulykkesforsikring mellem Tryg og [forening].

I henhold til retspraksis er det et krav for at statuere grov uagtsomhed, at den skadelidte ved sin adfærd har bragt sig i en situation, hvor det var tydeligt for enhver, at der var en indlysende fare for den indtrådte skade, jf. U.1990.926H, U.1995.737H, U.1998.1558H, U.1998.1693H, U.2001.614H, U.2004.166H, U.2010.833H, U.2010.2530H, U.2013.1666Ø og U.2019.3990H. Det bemærkes, at fortolkningen af begrebet grov uagtsomhed er ens iht. Erstatningsansvarsloven og

forsikringsaftaleloven, og at vurderingen af den udviste adfærd skal ske ud fra hvad der er almindelig kendt.

Der kan i den forbindelse særligt henvises til nedennævnte to afgørelser;

U.1998.1693H, hvoraf det direkte fremgår af Højesterets præmisser, at det ift. grov uagtsomhed var afgørende, at '*... adfærd under disse omstændigheder indebar en så indlysende fare for et tyveri som det begåede, at firmaet har udvist en uagtsomhed, der må betegnes som grov...*'.

U.2019.3990H, hvoraf det direkte fremgår af Højesterets præmisser, at det ift. grov uagtsomhed var afgørende, at '*...A ved at tænde ild i containeren under de beskrevne omstændigheder har udvist en adfærd, der også for en 14-årig dreng indebar en så indlysende fare for, at ilden ville brede sig til bygningen med betydelig skade til følge, at skaden på bygningen må anses for forvoldt ved grov uagtsomhed*'. Højesteret forholder sig således ikke blot til, om der var en indlysende fare for der kunne opstå en mindre ildebrand, men derimod til om der var en indlysende fare for at '*...ilden ville brede sig til bygningen med betydelig skade til følge...*'.

Det er således faren for den faktiske indtrådte skade, som skal have været så indlysende, at handlingen kan karakteriseres som groft uagtsom.

Der er i nærværende sag tale om en erstatning i henhold til en dødsulykkesforsikring, dvs. en forsikring hvor kun et dødsfald kan statuere en skade. Den faktisk indtrådte skade er en dødsulykke som følge af drukning pga. fastklemning under et væltet betonelement. Det er derfor i forhold til spørgsmålet om grov uagtsomhed et krav, at [afdøde forsikringstager] ved sin adfærd bragte sig i en situation, hvor det var tydeligt for enhver, at der var en indlysende fare for at en dødsulykke ved drukning som følge af fastklemning under et af [tankens] betonelementer kunne indtræde.

Tryg har endvidere via den af Tryg fremhævede ankenævnskendelse henvist til den foreliggende ankenævnspraksis omkring grov uagtsomhed ved ulykker i forbindelse med arbejdssituationer, hvor skadelidte har sin egen virksomhed og kommer til skade. Det må i den forbindelse anføres, at denne praksis bygger på de situationer, hvor en ejer af en virksomhed fremkalder en ulykke ved handlinger i strid med sikkerhedsforskrifter, som ejeren har eller burde have et nærmere kendskab til og/eller erfaring med og hvor ejeren desuagtet bevidst vælger at tilsidesætte disse sikkerhedsforskrifter, hvorefter en ulykke indtræder som følge heraf. Dette er på ingen måde tilfældet eller anvendeligt ift. nærværende sag, hvor der tale om en [erhverv], som er i gang med at udføre en accessorisk opgave indenfor sin [virksomhed], nemlig at nedbryde en [tank]. [Afdøde forsikringstager] havde forudgående drøftet nedrivningsmetoden med den person ([tidligere ejer og medarbejder]), som oprindeligt i sin egenskab af daværende ejer af ejendommen var involveret i forbindelse med at [tankens] blev opstillet på ejendommen, jf. også den vedlagte slutseddel (**Bilag 11**). Der henvises i den forbindelse også til den vedlagte skriftlige erklæring fra [tidligere ejer og medarbejder] herom (vedlagt som **Bilag 16** - se særligt erklæringen iht. punkt 1 i e-mail af 17. december 2019). [Afdøde forsikringstager] udførte således opgaven med nedrivning af [tanken] efter at have forhørt sig omkring dens konstruktion mv., og der er på ingen måde tale om en bevidst tilsidesættelse af sikkerhedsforskrifter indenfor et område, hvor han havde en særlig erfaring/et særligt kendskab.

Endelig kan der også henvises til U.2000.1093H, hvorefter Højesterets, uanset en overtrædelse af færdselslovens, ikke fandt, '*...at der ikke er tale om en så dadelværdig adfærd, at der foreligger grov uagtsomhed med den virkning, at ulykken er undtaget fra dækning under ulykkesforsikringen,*

jf. forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2.... Dette på samme måde i nærværende sag, hvor der uanset Arbejdstilsynets påbud pga. overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningens regler om at arbejde skal udføres fuldt sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt, ikke på nogen måde kan siges at have været tale om en så dadelværdig adfærd, at der foreligger grov uagtsomhed med den virkning, at ulykken skal være undtaget fra dækning under dødsulykkesforsikringen.

4 Klagers sammenfattende konklusion

Det er klageres sammenfattende opfattelse, at Tryg ikke - udover enhver rimelig tvivl - har godtgjort forhold som kan medføre der er grundlag for at statuere grov uagtsomhed i forbindelse med den indtrådte dødsulykke.

Dels fremstår det som udokumenteret og uklart hvad der egentligt skete og hvorfor ulykke skete, herunder bla. (i) hvornår betonelementet væltede (herunder om det var før, umiddelbart efter eller noget tid efter den sidste stålwire blev skåret over), (ii), hvordan betonelementet væltede, (iii) hvordan [afdøde forsikringstager] havde indrettet sig, da han skar den sidste stålwire over og (iv) præcis hvor [afdøde forsikringstager] befandt sig på det tidspunkt hvor betonelementerne væltede mv.

Dels kan det lægges til grund, at betonelementer var fastgjort til betonfundamentet, og således skulle skubbes fri heraf, dvs. det var på ingen måde indlysende for [afdøde forsikringstager], at betonelementet uden videre ville vælte, selvom de var gravet fri og stålwirerne var skåret over. Tanken var på forhånd tømt for indhold 18 dage før ulykken, og det må i den forbindelse klart afvises, at det kan lægges til grund, at der var 40 cm. vand - svarende til 400 mm regn - i [tanken], og derfor må det også afvises, at der var et indvendigt udadgående vandtryk på betonelementerne, som [afdøde forsikringstager] burde have taget højde for.

Det må i det hele afvises, at der var en indlysende risiko for en dødsulykke kunne indtræde i forbindelse med det udførte arbejde."

Selskabet har i brev af 26/3 2020 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Vi har modtaget Ankenævnets meddelelse af 11. februar 2020 vedrørende vores nu afdøde kunde [afdøde forsikringstager].

Sagen er behandlet efter forsikringsbetingelserne for Kollektiv Ulykkesforsikring nr. ... og omhandler [afdøde forsikringstager], som omkom i forbindelse med nedbrydning af en [tank] på sin [virksomhed].

Twisten vedrører anerkendelsesspørgsmålet, idet vi har afvist at yde dækning med henvisning til, at klager har fremkaldt skaden ved grov uagtsomhed.

Sagsfremstilling

Den 5. oktober 2018 modtog vi en anmeldelse hvoraf der fremgik følgende: '[Afdøde forsikringstager] var ved at nedbryde en gammel [tank], da han får et af [tankens] beton elementer ned over sig og bliver dræbt på stedet.'

For at kunne vurdere hvorvidt der var tale om en dækningsberettigende skade, indhentede vi rapporten fra Arbejdstilsynet og politiet. Af rapporten fra Arbejdstilsynet fremgik, at der blev givet et strakspåbud med følgende begrundelse:

'Det er Arbejdstilsynets vurdering, at det konkrete arbejde med nedbrydning af ældre [tank], ikke er tilrettelagt og udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

I begrundelsen lægges særligt vægt på, at der udføres arbejde, med overskæring af stålwirer, direkte foran betonelementerne, der i dets konstruktion er afhængig af stålwirernes styrke for at have tilstrækkelig stabilitet.

Ydermere foretages der overskæring af stålwirerne, mens der stadig er [vand] i tanken, og dermed udadgående pres på tankens sider.

Faren forøges ved at arbejdet foretaget i udgravning foran betonelementerne med ringe eller ingen flugtmulighed.

Ved udførelsen af arbejdet skal det sikres, at der er truffet effektive foranstaltninger til at forebygge risiko for sammenstyrtning, nedstyrtning og sammenskridning.'

Arbejdstilsynet har ved deres undersøgelse på stedet konstateret følgende:

- På adressen forefindes [virksomhed]. Der er udover [afdøde forsikringstager] ca. 10 ansatte på [virksomheden].
- Vestligt beliggende for ..., forefindes ældre [tank] (1980) af fabrikat ...
- [Tanken] er fremstillet af præfabrikerede betonelementer, der er sammenholdt af kraftige plastbelagte stålwirer, hvert enkelt element har en højde på tre meter og en bredde på ca. en meter. Ca. 2.5 meter af elementerne er synlige over niveau, mens den sidste halve meter er nedgravet.
- Ved [tankens] sydlige side, ses to betonelementer væltet ud.
- Foran de væltede elementer er der foretaget udgravning med læsemaskine, til ca. en meter under det omgivende niveau. Den opgravede jord er lagt op langs tankens sider til højre og venstre for udgravningen.
- [Tanken] er forsynet med i alt seks kraftige plastbelagte stålwirer, der går i hele tankens omkreds. De fire øverste wirer er synlige, mens de to nederste wirer er under niveau og dækket med jord.
- På de fire synlige stålwirer ses tydeligt snit fra vinkelsliber, hvor wire er overskåret. På det væltede betonelement ses tilsvarende mærker i betonen, hvor skæreskive har gennemskåret wiren.
- Udgravningen foran tanken står fyldt med [vand] og det er ikke muligt at se de nederste wirer.
- Indvendigt i tanken ses fugt i betonvæggen, der indikerer, at der har været ca. 40 centimeter [vand] i tanken da den kollapsede.
- På jorden ved siden af tanken henligger alustige, som er hel og ubeskadiget.

Ligeledes fremgår følgende af Arbejdstilsynsrapporten:

'Ud fra de konstaterede fakta og udsagn fra vidner på stedet, kan følgende omkring hændelsesforløbet sandsynliggøres:

- [Afdøde forsikringstager] er omkring kl. 16.30 gået i gang med at arbejde ved [tanken]. Det er meningen at [tanken] skal fjernes og at betonelementerne skal genanvendes som 'fyld' i areal bag ... [Tanken] har ikke været i brug de seneste 5-6 år.
- [Afdøde forsikringstager] har med ... læssemaskine (gummiged) udgravet fordybning på siden af tanken, og læsset den opgravede jord langs tankens sider.
- [Afdøde forsikringstager] har herefter under brug af stigen, overskåret de øverste stålwirer, der holder tanken sammen.
- Den på stedet fundne stige er ubeskadiget, og har således formodentlig været i brug inden elementerne vælter.
- [Afdøde forsikringstager] blev fundet i udgravningen under de væltede betonelementer, det er derfor sandsynligt at han har skåret de nederste wirer til sidst og at elementerne herefter, grundet tryk indefra er væltet ud over ham.

Herudover har den tilsynsførende i arbejdstilsynsrapporten bl.a. anført følgende:

Der er på stedet ikke fundet en vinkelsliber, den er formodentlig i udgravningen nær ved stedet hvor afdøde er fundet.

Mål på betonelementer er oplyst af tidligere ejer, og vurderet korrekte, det er ikke muligt grundet [vand] at foretage en indvendig opmåling, ligeledes står udgravningen fyldt med [vand]. Det er vurderet uden tilstrækkelig relevans for sagen at rekvirere udgravning tømt – det gør ingen forskel.

Ligeledes har den tilsynsførende bemærket følgende i rapporten:

'Betonelementerne har i siderne langsgående rundinger hhv. indvendig runding og udvendig runding, system ala fer og not, men med ringe sammenlåsning af elementerne og er samlet ved at disse rundinger stødes ind i hinanden, efterfølgende er der pålagt gummifuge indvendig i tanken ved samlinger. Rundingerne har uden stålwirer monteret, kun ringe 'sammenholdskraft'.

'...Betonelementerne har i siderne langsgående rundinger hhv. indvendig runding og udvendig runding, system ala fer og not, men med ringe sammenlåsning af elementerne og er samlet ved at disse rundinger stødes ind i hinanden, efterfølgende er der pålagt gummifuge indvendig i tanken ved samlinger. Rundingerne har uden stålwirer monteret, kun ringe 'Sammenholdningskraft'

På baggrund af de oplysninger som fremgik af arbejdstilsynsrapporten om hvorledes arbejdet omkring nedbrydning af [tanken] var planlagt og udført, afviste vores skadeafdeling ved brev af 10. april 2019 at dække skaden. Dette med henvisning til at klages adfærd i forbindelse med nedbrydning af tanken havde indebåret en så indlysende fare for skade at det måtte betragtes som grov uagtsom.

Denne afgørelse blev sidenhen fastholdt af skadeafdelingen og kvalitetsafdelingen, jf. vores breve af henholdsvis 9. juli 2019 samt 3. oktober 2019.

Vi fik efterfølgende en henvendelse fra [forening] som vurderede at det var uklart hvorledes skaden var sket, da vi ikke med 100 % sikkerhed kunne godtgøre om han havde klippet wirerne oppe fra og ned eller nede fra og op og det også var uklart hvor meget [vand] der egentlig var i tanken

da skaden skete og hvor stort presset på betonelementerne derfor reelt havde været da elementerne væltede.

Hvor meget [vand] der præcist var i tanken på skadetidspunktet ved vi ikke. Det er dog et faktum at klager blev fundet fastklemt og druknet i [vand] og var begravet under dette, da han blev fundet.

Den eksakte mængde af [vand] i tanken på skadestidspunktet, er dog næppe afgørende for vores vurdering af sagen. Men det er selvfølgelig medvirkende til, at måden, hvorpå arbejdet blev udført og tilrettelagt på, må karakteriseres som yderst risikabelt og med en indlysende fare for at der kunne opstå en personskade.

Ud fra det som er beskrevet omkring de faktiske forhold og fund på stedet, så har kunden skåret de øverste wirer over først, herefter fjernet jorden således at han kunne komme til at skære de wirer over som lå under terræn. Da elementerne primært blev holdt sammen af wirene og disse var klippede, var elementerne meget ustabile. Ikke mindst da de også var fritgravede. Ved at vores kunde alligevel placerer sig foran elementerne uden på nogen måde at understøtte dem, indebærer en overhængende og indlysende fare for skade. Dette uanset i hvilken rækkefølge han i øvrigt måtte have klippet de pågældende kabler over.

Vurdering

Ud fra det som er beskrevet i både arbejdstilsynsrapporten samt politirapporten, er skaden sket ved at vores kunde har været i gang med at nedbryde [tank] på sin [virksomhed]. Han har udført arbejdet ved at fritgrave betonelementerne, overskære wirene og placere sig i udgravningen foran de store elementer for derved at overskære de sidste wirer som ligger under terræn. Han har på ingen måde forsøgt at understøtte elementerne eller på anden vis sikre sig at han kunne komme væk i tilfælde af at de fritgravede og ustabile store betonelementer skulle vælte mens han var placeret i udgravningen lige foran elementerne. Arbejdet blev ikke mindre farligt af at der var [vand] indvendigt i tanken der hvor han gravede, jf. rapporten fra arbejdstilsynet herunder billeder i såvel politirapporten som arbejdstilsynsrapporten. Dette har naturligvis også været medvirkende årsag til at elementerne er væltet, da det har presset på elementerne indefra.

Konklusion

Ulykken skete således som følge af at to af betonelementerne i [tanken] var gravet fuldstændig fri, kablerne var klippede og der var stadig [vand] i tanken, som pressede på elementerne indefra hvilket alt sammen gjorde konstruktionen yderst ustabil. Ved at placerer sig i hullet foran det frit gravede element, udsatte vores kunde sig for en indlysende og overhængende fare for personskade. Ikke mindst fordi han derved bragte sig selv i en situation hvor han i tilfælde af at konstruktionen bristede, ikke på nogen måde havde mulighed for at komme væk og derved undvige at blive ramt. Den omstændighed at vores kunde placerede sig i udgravning foran det frit gravede element, velvidende om at han havde gravet elementet frit og overskåret kablerne og konstruktionen derfor var yderste ustabil, er årsagen til at vi fortsat vurderer at udviste adfærd må karakteriseres som grov uagtsom.

Der er givet et strakspåbud af Arbejdstilsynet hvor det påbydes fremadrettet at sikre at arbejdet med nedbrydning af [tanken] kan udføres sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Herunder skal det effektivt sikres, at personer ikke kan rammes af betonelementer der vælter. Vi er enige med rådgiveren fra [forening] i, at et strakspåbud fra Arbejdstilsynet ikke i sig selv

Ankenævnet for Forsikring

13.

94830

er ensbetydende med at der er foregået arbejde som er udført på en grov uagtsom måde. Begrundelsen for det konkrete strakspåbud understøtter dog vores opfattelse af at arbejde foran det fritgravede betonelementer uden nogen form for understøtning eller anvendelse af andre sikkerhedsmæssige foranstaltninger, er yderst risikabelt og forbundet med en indlysende fare som vores kunde i den grad burde have taget i betragtning og iagttaget ved sit arbejde på stedet.

[Forening] har til nævnet fremsendt diverse oversigter over nedbør i området forud for skaden samt oversigt over hvornår [tanken] er blevet tømt. Den eksakte mængde [vand] som der har været i tanken på det tidspunkt hvor ulykken skete, ved vi ikke præcist. Det er dog et faktum (beskrevet og billedligt dokumenteret i både politirapporten og arbejdstilsynsrapporten) at vores kunde blev fundet på stedet fastklemt og tildækket af [vand]. Om det så skyldes at tanken måske skrånede en smule og den mængde [vand] der de facto var i tanken hovedsageligt var placeret i det område hvor elementerne væltede, er uvist.

Ved at tilrettelægge og udføre arbejdet på en sådan måde som der er beskrevet i både politirapporten samt arbejdstilsynsrapporten, er der således en indlysende fare for den skete skade, hvorfor der også er givet et strakspåbud af Arbejdstilsynet. Vi må derfor fastholde, at der er tale om grov uagtsomhed og dermed ikke en dækningsberettigende skade."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, herunder tidligere ejers slutseddel vedrørende købet af tanken, konstruktionstegninger af tanken og selskabets breve af 10/4 2019 og 9/7 2019 samt brev af 3/10 2019 fra selskabets Kvalitetsafdeling.

Af faktura af 19/4 2018 fremgår det, at tanken blev tømt for vand, hvilket bekræftes i mail af 22/7 2019 fra Maskinstation, hvoraf det bl.a. fremgår:

"Vi har i forbindelse med udført arbejde den 12.04.2018 tømt [tanken] for vand, jf. faktura [nr.]. Det drejer sig om den nu nedbrudte [tank]."

Af DMI's månedsoversigt fra april 2018 fremgår bl.a.:

Målelokalitet			Nedbør		
Nedbørstation			mm		antal
Postnr.	Stationsnavn	Stationsnummer	Sum	Maks. døgn sum	Døgn med nedbør
[Redacted]					
Station nær ulykkesstedet			53,4	11,7	15
Station nær ulykkesstedet			57,2	19,4	13

Af politiets anmeldelsesrapport af 1/5 2018 fremgår bl.a.:

"Lægen forklarede herefter, at der lå en mand i [vandet]. Han havde ligget der i ca. 30-60 min. Han forventede, at han var afgået ved døden, men kunne ikke bekræfte det endnu. Lægen oplyste, at de havde fået overkroppen op, men benene sad fast under en betonmur.

Lægen foreviste efterfølgende ulykkesstedet. På ulykkesstedet lå der to betonmure nede i vandet som stammede fra [tanken]. Under den ene betonmur kunne man skimte overkroppen fra manden. Der stod en stige i en bunke jord op ad [tankens] sydvestlige runding.

Brand & Redning fik herefter rykket betonmuren fri og fik herefter manden op på en bære. Han blev kl. 2005 erklæret død.

...

Indsatslederbrand oplyste, at da de ankom lå de 2 betonvægge indover hinanden kun en del af afdødes tøj var synlig i vandet. De fik efterfølgende afdødes overkrop trukket fri, men benene hang fast. Ved patruljens ankomst fik brand og redning trukket den ene betonvæg væk og afdøde kunne trækkes fri. Indsatslederbrand oplyste, at han ville eftersende fotos fra deres ankomst til stedet."

Af Arbejdstilsynets besøgsrapport af 1/5 2018 fremgår bl.a.:

"Resultat af besøget Strakspåbud

Virksomheden har i dag fået flere påbud om at rette op på forhold, som strider mod arbejdsmiljølovgivningen. I skal bringe forholdene i orden straks.

I har fået påbud om at sikre at arbejdet med nedbrydning af ældre [tank], kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, fordi vi så/fik oplyst følgende:

- I forbindelse med demontage/nedbrydning af ældre [tank] vælter betonelementer ud over [afdøde forsikringstager].

I har fået påbud om at sikre psykisk førstehjælp til [virksomhedens] medarbejdere der er meget berørte-traumatiserende efter alvorlig ulykke, fordi vi så/fik oplyst følgende:

- Ved alvorlig arbejdsulykke på [virksomhed] omkommer [afdøde forsikringstager] da han fastklemmes under beton-element.

[Virksomhedens] ansatte er tydeligt meget berørte over hændelsen, det oplyses ved tilsynsbesøget at der ikke er planlagt tiltag, i forhold til debriefing efter traumatisk hændelse.

Arbejdstilsynet vil nu vurdere, om der er grundlag for at melde virksomheden til politiet eller give den en bøde. Det er fast praksis, når virksomheden har fået strakspåbud af denne art."

Af Arbejdstilsynets afgørelse af 3/5 2018 fremgår bl.a.:

"Strakspåbud

Virksomheden påbydes at sikre, at arbejdet med nedbrydning af ældre [tank] kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Herunder skal det effektivt sikres, at personer ikke kan rammes af betonelementer der vælter.

I skal efterkomme påbuddet straks.

I skal orientere alle arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af påbuddet.

I skal senest den 10. maj 2018 give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. Inden I giver os besked, skal I orientere arbejdsmiljøorganisationen om, hvordan påbuddet er efterkommet. I skal bruge formularen på vores selvbetjeningsløsning OnlineAt.

Begrundelse for påbuddet

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at det konkrete arbejde med nedbrydning af ældre [tank], ikke er tilrettelagt og udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

I begrundelsen lægges særlig vægt på, at der udføres arbejde, med overskæring af stålwirer, direkte foran betonelementer, der i dets konstruktion er afhængig af stålwirenes styrke for at have tilstrækkelig stabilitet.

Ydermere foretages der overskæring af stålwirerne, mens der stadig er [vand] i tanken, og dermed udadgående pres på tankens sider.

Faren forøges ved at arbejdet foretages i udgravning foran betonelementerne med ringe eller ingen flugtmulighed.

Ved udførelsen af arbejdet skal det sikres, at der er truffet effektive foranstaltninger til at forebygge risiko for sammenstyrtning, nedstyrtning og sammenskridning.

Sagens oplysninger

Arbejdstilsynet har den 1. maj 2018 undersøgt alvorlig arbejdsulykke på [virksomhed]. Ulykken er sket den 30. april 2018, i tidrummet mellem kl. 17.00 og 19.00.

Ved ulykken omkommer [afdøde forsikringstager], da han rammes og fastklemmes af betonelementer fra [tank], der vælter ud over ham.

[Afdøde forsikringstager] udfører arbejdet alene, og der er ikke vidner til selve ulykken.

Ved Arbejdstilsynets undersøgelse på stedet kan følgende konstateres:

- På adressen forefindes [virksomhed]. Der er udover [afdøde forsikringstager] ca. 10 ansatte på [virksomheden].
- Vestligt beliggende for ..., forefindes ældre [tank] (1980) af fabrikat ...
- [Tanken] er fremstillet af præfabrikerede betonelementer, der er sammenholdt af kraftige plastbelagte stålwirer, hvert enkelt element har en højde på tre meter og en bredde på ca. en meter. Ca. 2,5 meter af elementerne er synlige over niveau, mens den sidste halve meter er nedgravet.
- Ved [tankens] sydlige side, ses to betonelementer væltet ud.
- Foran de væltede elementer er der foretaget udgravning med læssemaskine, til ca. en meter under det omgivende niveau. Den opgravede jord er lagt op langs tankens sider til højre og venstre for udgravningen.

- [Tanken] er forsynet med i alt seks kraftige plastbelagte stålwirer, der går i hele tankens omkreds. De fire øverste wirer er synlige, mens de to nederste wirer er under niveau og dækket med jord.
- På de fire synlige stålwirer ses tydeligt snit fra vinkelsliber, hvor wire er overskåret. På det væltede betonelementet ses tilsvarende mærker i betonen, hvor skæreskive har gennemskåret wiren.
- Udgravningen foran tanken står fyldt med [vand] og det er ikke muligt at se de nederste wirer.
- Indvendigt i tanken ses fugt i betonvæggen, der indikerer, at der har været ca. 40 centimeter [vand] i tanken da den kollapsede.
- På jorden ved siden af tanken henligger alustige, som er hel og ubeskadiget.

Ud fra de konstaterede fakta og udsagn fra vidner på stedet, kan følgende hændelsesforløb sandsynliggøres:

- [Afdøde forsikringstager] er omkring kl. 16.30 gået i gang med arbejdet ved [tanken]. Det er meningen at [tanken] skal fjernes og at betonelementerne skal genanvendes som 'fyld' i areal bag ... [Tanken] har ikke været i brug de seneste 5-6 år.
- [Afdøde forsikringstager] har med ... læssemaskine (gummiged) udgravet fordybning på siden af tanken, og læsset den opgravede jord op langs tankens sider.
- [Afdøde forsikringstager] har herefter under brug af stigen, der er fundet på stedet, overskåret de øverste stålwirer, der holder tanken sammen.
- Den på stedet fundne stige er ubeskadiget, og har således formodentlig været i brug inden elementerne vælter.
- [Afdøde forsikringstager] blev fundet i udgravningen under de væltede betonelementer, det er derfor sandsynligt, at han har skåret de nederste wirer til sidst og at elementerne herefter, grundet tryk indefra, er væltet ud over ham."

Af rapport om grove overtrædelser af 3/5 2018 fra Arbejdstilsynet fremgår bl.a.:

"Betonelementerne har i siderne langsgående rundinger hhv. indvendig runding og udvendig runding, system ala fer og not, men med ringe sammenlåsning af elementerne og er samlet ved at disse rundinger stødes ind i hinanden, efterfølgende er der pålagt gummifuge indvendig i tanken ved samlinger. Rundingerne har uden stålwirer monteret, kun ringe 'sammenholdningskraft'."

Af guide til læring af ulykker af 7/5 2018 fremgår bl.a.:

TRIN 1: Fysiske faktorer som var årsag til ulykken

1. Indretningen af arbejdsstedet

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Manglede der plads eller lys?
- ☐ Havde medarbejderen, eller andre, utilstrækkeligt udsyn over arbejdsstedet?
- ☒ Manglede der afstivning, afskærmning eller afspærring?
- ☒ Manglede der effektive alarmer eller flugtmuligheder?
- ☐ Andet:

Dine notater:

Manglende planlægning- rækkefølge . ingen flugtvej fra udgravning foran tanken (se påbud+GO)

TRIN 2: Planlægning og personlige faktorer som var medvirkende til de fysiske svigt

■ 9. Andre hensyn end sikkerheden

- ☐ Var hensyn til produktion, tid, service, kvalitet, pædagogik, pleje, omsorg, etik o.l. en årsag til at sikkerhed ikke blev prioriteret?
- ☐ Blev medarbejderen forstyrret eller distraheret af andre hændelser/opgaver, der blev udført samtidig?
- ☒ Var der en "gevinst" for medarbejderen, eller skadevolder, ved at løbe en risiko?
- ☐ Andet:

Dine notater:

Foretog selv nedbrydning af tanken for at kunne genanvende betonelementer til bund i nyanlagt plads bag , kunne være fjernet farefrit ved brug af maskine, gravemaskine med betonhammer etc.

■ 11. Utilstrækkelig planlægning af arbejdet

- ☒ Betød manglende viden om arbejdet, at det ikke var planlagt sikkert?
- ☐ Var der udfordringer, fx ændringer i vejrforhold og forudsigelige funktionsfejl, som der ikke var taget højde for?
- ☐ Var hensyn til mulige udfordringer, som fx ændringer i borgers funktionsniveau og adfærdsmønster, forsømt?
- ☐ Var valg af forkerte hjælpemidler/værnemidler til opgaven en årsag til ulykken?
- ☐ Var manglende tid, ressourcer og støtte/hjælp til at udføre arbejdet sikkert en årsag til ulykken?
- ☒ Var rækkefølgen i eller tidspunktet for, hvor arbejdet blev udført, en årsag til ulykken?
- ☐ Andet:

Dine notater:

Ejeren havde fejlvurderet, at de ca. 50 cm vand i tanken kunne skubbe elementerne ud, da kabel blev skåret.

Ejeren skar kablene oppefra og ned, og tog sidste wire, men han sad i en ca. en meter dyb udgravning foran tanken, der var ingen flugt mulighed fra udgravningen. Hvis nederste wire var skåret først, og herefter taget nedefra og op, ville det stadig være meget farligt, men der ville dog være en flugtmulighed.

Af forsikringscertifikat af 6/9 2018 fremgår bl.a.:

"Medlems navn og adresse: [Afdøde forsikringstager] i perioden fra 01.07.2017 og frem til dags dato har tegnet følgende forsikringer:

...

1. Gratis Basis dødsulykkesforsikring:

Ja - Forsikringssum *2 x 200.000 kr.

...

2. Supplerende dødsulykkesforsikring:

Nej - Forsikringssum *2 x 200.000 kr. 1/1 årlig præmie 55,00 kr.

Ja - Forsikringssum *2 x 400.000 kr. 1/1 årlig præmie 110,00 kr."

Ankenævnet for Forsikring

18.

94830

Af mailkorrespondance mellem klagerens advokat og den tidligere ejer og medarbejder fremgår bl.a.:

"[Mail af 17/12 2019 til [tidligere ejer og medarbejder]

...

Hej [tidligere ejer og medarbejder].

Til brug for indgivelse af en klage over Trygs afvisning af forsikringsdækning i anledning af arbejdsulykken den 30. april 2018, hvor [afdøde forsikringstager] som bekendt afgik ved døden, skal jeg venligst under henvisning til vores tidligere telefonsamtale høre om, om du på tro og love kan bekræfte følgende oplysninger:

1) At [afdøde forsikringstager], forinden han gav sig i kast med nedrivning af [tanken], havde forhørt sig hos dig omkring [tankens] konstruktion til brug for sin nedrivning heraf, dette bl.a. fordi du i sin tid havde været med til at opsætte den selvsamme [tank].

2) At [tanken], som var af fabrikatet ..., var konstrueret så ledes, at [tankens] betonelementerne (vægelementerne) - udover at være fastgjort med de 6 stålwirer og nedgravning i jorden - også var fastgjort til selve [tankens] fundamentet, således at de skulle skubbes fri heraf, førend de nemt kunne væltes, hvilket også kunne konstateres i forbindelse med at [tankens] efterfølgende blev nedrevet ved brug af en rendegraver, som udover at frigrave betonelementerne også skulle skubbe betonelementerne fri af betonfundamentet.

3) At du var blandt de første på ulykkesstedet den 30. april 2018, og at du i den forbindelse kan bekræfte, at det vand, som var til stede kunne rummes i hjørnet af [tanken] inkl. det hul på ca. 3x3 m., som [afdøde forsikringstager] havde gravet, at vandet i hullet alene gik dig til lidt over knæene og at området omkring [tanken] ikke bar præg af, at der skulle være løbet mere end 100.000 liter vand ud af [tanken] i forbindelse med ulykken.

Hvis du kan bekræfte ovenstående, må du meget gerne enten svare bekræftende på denne e-mail. Hvis du kun delvist kan bekræfte, så bedes du skrive hvad du kan bekræfte og hvad du i så fald ikke kan bekræfte. Du er også meget velkommen til selv i forbindelse med din besvarelse at tilføje eventuelle andre relevante oplysninger til brug for vurderingen af ulykkens omstændigheder.

[Klageren] er til orientering sat cc på denne e-mail, så du kan se, at hun er orienteret om min henvendelse til dig. Du er velkommen til forudgående at kontakte og høre hende, om det er ok, at du svarer på denne mail.

Må jeg venligst høre fra dig hurtigst muligt.

...

[Mail til klagerens advokat af 22/12 2019]

Ja jeg kan bekræfte dette [tidligere ejer og medarbejder]"

Ankenævnet for Forsikring

19.

94830

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"1. Hvad kan forsikringen omfattet

...

B. Supplerende dødsulykkesforsikring.

Der kan tegnes en af to individuelle supplerende dødsulykkesforsikringer:

Forsikringssum på 2 x 200.000 kr.* Præmien er 55 kr. (55,61 inkl. SFA)*

Forsikringssum på 2 x 400.000 kr.* Præmien er 110 kr. (111,21 inkl. SFA)*

...

3. Hvad dækker forsikringen

Forsikringen dækker følger af et ulykkestilfælde.

Et ulykkestilfælde er en pludselig hændelse, der forårsager personskade.

...

8. Hvilke skader er ikke dækket

...

Eventuel dødserstatning betales dog, hvis der efterlades ægtefælle, samlever* i fast forhold eller umyndige børn og forsikringen i øvrigt har været i kraft i mindst 1 år.

...

F Uanset sindstilstand eller tilregnelighed på ulykkestidspunktet, dækker forsikringen ikke følger af ulykkestilfælde, der direkte eller indirekte er fremkaldt ved:

Forsæt eller grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af narkotika eller påvirkning af andre rusmidler."

Nævnet har fået forevist fotos af tanken, hvor ulykken skete.

Nævnet udtaler:

Det fremgår af sagen, at forsikringstageren afgik ved døden den 30/4 2018 ved en arbejdsulykke, da han alene skulle fjerne en stor tank med store vægbetonelementer. Forsikringstageren blev fastklemt under betonelementer, der væltede, og druknede i vandet fra tanken. Politiet og Arbejdstilsynet har udarbejdet rapporter om dødsfaldet.

Boet efter den nu afdøde klager over, at selskabet har afvist at udbetale dødsfaldsdækning i henhold til den supplerede dødsulykkesforsikring, som havde været i kraft i mindre end 1 år, idet det bestrides, at nu afdøde har udvist grov uagtsomhed. Klagerens advokat har blandt andet anført, at selskabet ikke – udover enhver rimelige tvivl – har godtgjort forhold, som kan

medføre, at der er grundlag for at statuere grov uagtsomhed, idet det fremstår som udokumenteret og uklart, hvad der egentligt skete ved ulykken. Klagerens advokat lægger til grund, at betonelementerne var fastgjort til betonfundamentet, og at det derfor på ingen måde var indlysende for nu afdøde, at betonelementerne uden videre ville vælte, selvom de var gravet fri og stålwirerne var skåret over. Klagerens advokat mener endvidere, at det kan lægges til grund, at der ikke var 40 cm vand i tanken, idet tanken var tømt kort forinden, at der ikke var faldt meget nedbør i april måned, og at det derfor må afvises, at der var et indvendigt udadgående vandtryk på betonelementerne, som nu afdøde burde have taget højde for. Klagerens advokat har hertil oplyst, at hvis der havde været 40 cm vand i tanken, skulle der i givet fald være sket udløb af 111.450 liter vand i forbindelse med ulykken, og at Arbejdstilsynets udsagn om, at der kunne ses fugt i betonvæggen i op til 40 cm skyldes, at tanken forudgående inden tømningen havde stået med en mængde vand i denne højde, og der var på ulykkestidspunktet stadig fugtmærker fra vandhøjden.

Klagerens advokat har tillige anført, at der er tale om en erstatning i henhold til en dødsulykkesforsikring, det vil sige en forsikring, hvor kun et dødsfald kan statuere en skade. Den faktisk indtrådte skade er en dødsulykke som følge af drukning på grund af fastklemning under et væltet betonelement. Det er derfor i forhold til spørgsmålet om grov uagtsomhed et krav, at afdøde forsikringstager ved sin adfærd bragte sig i en situation, hvor det var tydeligt for enhver, at der var en indlysende fare for, at en dødsulykke ved drukning som følge af fastklemning under et af tankens betonelementer kunne indtræde.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at nu afdøde fremkaldte ulykken ved grov uagtsomhed. Selskabet har lagt vægt på hændelsesforløbet, som det er beskrevet i arbejdstilsynsrapporten og politirapporten. Selskabet har blandt andet anført, at arbejdet ikke blev mindre farligt af, at der var vand indvendigt i tanken, hvor han gravede, og at dette naturligvis også har været en medvirkende årsag til, at elementerne væltede, da det har presset på elementerne indefra. Selskabet har også anført, at der er givet et strakspåbud af Arbejdstilsynet, at dette understøtter selskabets opfattelse af, at arbejdet foran de fritgravede betonele-

Ankenævnet for Forsikring

21.

94830

menter, uden nogen form for understøtning eller anvendelse af andre sikkerhedsmæssige foranstaltninger, var yderst risikabelt og forbundet med en indlysende fare, som afdøde forsikringstager i den grad burde have taget i betragtning og iagttaget ved sit arbejde på stedet.

Selskabet har endvidere anført, at den eksakte mængde vand, der har været i tanken på ulykkestidspunktet, ikke kendes præcist, men at det dog er et faktum, at afdøde forsikringstager blev fundet fastklemt og tildækket af vand. Hvorvidt det skyldes at tanken måske skrånede en smule og den mængde vand, der de facto var i tanken hovedsageligt var placeret i det område hvor elementerne væltede, er uvist.

Det fremgår af forsikringscertifikatet, at afdøde forsikringstager tegnende supplerede dødsulykkesforsikring den 1/7 2017.

Af DMI's månedsoversigt fra april 2018 fremgår det, at der for hele april 2018 blev registreret i alt 53,4/57,2 mm nedbør i området, hvor ulykken skete.

Af Arbejdstilsynets afgørelse af 3/5 2018 fremgår det, at "det er Arbejdstilsynets vurdering, at det konkrete arbejde med nedbrydning af ældre [tank], ikke er tilrettelagt og udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt. I begrundelsen lægges særlig vægt på, at der udføres arbejde, med overskæring af stålwirer, direkte foran betonelementer, der i dets konstruktion er afhængig af stålwirenes styrke for at have tilstrækkelig stabilitet. Ydermere foretages der overskæring af stålwirerne, mens der stadig er [vand] i tanken, og dermed udadgående pres på tankens sider. Faren forøges ved at arbejdet foretages i udgravning foran betonelementerne med ringe eller ingen flugtmulighed", og at "[Afdøde forsikringstager] udfører arbejdet alene, og der er ikke vidner til selve ulykken".

Af rapport om grove overtrædelser af 3/5 2018 fra Arbejdstilsynet fremgår det, at "betonelementerne har i siderne langsgående rundinger hhv. indvendig runding og udvendig runding, system ala fer og not, men med ringe sammenlåsning af elementerne og er samlet ved at disse

rundinger stødes ind i hinanden, efterfølgende er der pålagt gummifuge indvendig i tanken ved samlinger. Rundingerne har uden stålwirer monteret, kun ringe 'sammenholdningskraft'".

Det fremgår af mail af 22/7 2019 fra maskinstationen, at "vi har i forbindelse med udført arbejde den 12.04.2018 tømt [tanken] for vand, jf. faktura [nr.]. Det drejer sig om den nu nedbrudte [tank]".

Af mailkorrespondance af 17/12 2019 og 22/12 2019 mellem klagerens advokat og den tidligere ejer fremgår det, at den tidligere ejer bekræfter, at "1) At [afdøde forsikringstager], forinden han gav sig i kast med nedrivning af [tanken], havde forhørt sig hos dig omkring [tankens] konstruktion til brug for sin nedrivning heraf, dette bl.a. fordi du i sin tid havde været med til at opsætte den selvsamme [tank]. 2) At [tanken], som var af fabrikatet ..., var konstrueret således, at [tankens] betonelementerne (vægelementerne) - udover at være fastgjort med de 6 stålwirer og nedgravning i jorden - også var fastgjort til selve [tankens] fundamentet, således at de skulle skubbes fri heraf, førend de nemt kunne vælte, hvilket også kunne konstateres i forbindelse med at [tankens] efterfølgende blev nedrevet ved brug af en rendegraver, som udover at frigrave betonelementerne også skulle skubbe betonelementerne fri af betonfundamentet. 3) At du var blandt de første på ulykkesstedet den 30. april 2018, og at du i den forbindelse kan bekræfte, at det vand, som var til stede kunne rummes i hjørnet af [tanken] inkl. det hul på ca. 3x3 m., som [afdøde forsikringstager] havde gravet, at vandet i hullet alene gik dig til lidt over knæene og at området omkring [tanken] ikke bar præg af, at der skulle være løbet mere end 100.000 liter vand ud af [tanken] i forbindelse med ulykken".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 8.F, at "uanset sindstilstand eller tilregnelighed på ulykkestidspunktet, dækker forsikringen ikke følger af ulykkestilfælde, der direkte eller indirekte er fremkaldt ved: Forsæt eller grov uagtsomhed, selvforskyldt beruselse, påvirkning af narkotika eller påvirkning af andre rusmidler".

Nævnet bemærker indledningsvist, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er selskabet, som skal bevise, at nu afdøde forsikringstager havde fremkaldt forsikringsbegivenheden ved grov uagtsomhed.

Nævnet lægger til grund, at den nu afdøde forsikringstager havde været i gang med at nedrive en ældre tank, idet han skulle bruge betonelementerne som fyld i et andet areal. Nævnet lægger endvidere til grund, at nu afdøde havde gravet betonelementerne fri, at han havde skåret stålwirene over, og at han stod nede i hullet, da betonelementerne væltede.

Efter en samlet bedømmelse af sagens konkrete omstændigheder finder nævnet, at selskabet ikke i tilstrækkeligt grad har bevist, at nu afdøde handlede groft uagtsomt i forbindelse med ulykken.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at nu afdøde ikke havde nærmere kendskab til arbejdet med nedrivningen af tanken, og at han derfor havde forhørt sig hos den tidligere ejer omkring tankens konstruktion, hvilket er bekræftet i mail af 22/12 2019 til klagerens advokat.

Nævnet har også lagt vægt på, at tankens betonelementer udover at være fastgjort med stålwire, burde have været fastgjort til selve tankens fundament i henhold til konstruktionstegningerne, og at det af mail af 22/12 2019 fra den tidligere ejer bekræftes, at konstruktionen var opført som ovenstående, samt at dette ligeledes blev konstateret ved den efterfølgende nedrivning, idet der blev brugt en rendegraver, som udover at frigrave betonelementerne også skulle skubbe betonelementerne fri af betonfundamentet, før de kunne vælte.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at tanken var blevet tømt den 12/4 2018, hvilket var ca. 14 dage forinden ulykken, at det af DMI's månedsoversigt fra april 2018 fremgår, at der i området for ulykken i april 2018 var registreret i alt 53,4/57,2 mm nedbør. Nævnet finder det derfor betænkeligt at lægge til grund, at nu afdøde forsikringstager burde have taget højde for, at vandmængden i noget videre omfang ville trykke på betonelementerne i udadgående retning.

Ankenævnet *for* Forsikring

24.

94830

Nævnet finder herefter, at selskabet ikke har været berettiget til at afvise dækning af det anmeldte ulykkestilfælde med henvisning til nu afdøde forsikringstagers grove uagtsomhed.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Tryg Forsikring A/S, skal anerkende, at nu afdøde ikke har handlet groft uagtsomt og skal opføre og udbetale klageren erstatning i overensstemmelse hermed. Forfaldne beløb skal forrentes i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Jens Kruse Mikkelsen

formand